

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe anŭ 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Sorisorii nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrămitŭ.

Nr. 66.

Vineri 22 Martie (3 Aprilie)

1885.

Nou abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Aprilie st. v. 1885 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Anstro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șese „ 6 „

„ unŭ anŭ 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 9 franci } în aurŭ sŭn în hâr-

„ șese „ 18 „ } tiă cu adausul a-

„ unŭ anŭ 36 „ } giului.

Rugămŭ pe domniii abonenți, ca să binevoiască a-și reînoui de cu vreme abonamentulŭ, ca să nu se întrerupă expedițiunea țiarului.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“

Brașovŭ, 21 Martie (2 Aprilie) 1885.

Rareori a vădŭtŭ camera franceșă o ședință atât de turbulentă ca cea dela 30 Martie n. Furtuna ce s'a ridicatŭ în cameră în contra cabinetului Ferry a fostŭ efectulŭ luptei dela Lang-Son, unde numărulŭ preponderantŭ alŭ Chineșilorŭ a zdrobitŭ cu desăvârșire trupele franceșe

Tôte tribunele camerei erau pline, întregŭ corpulŭ diplomaticŭ din Parisŭ a asistatŭ la acăstă ședință, în care opozițiunea a raportatŭ o victoriă completă. Și nici că putea fi altfelŭ, când întregŭ Parisulŭ era în picioare, amenințândŭ cu revoluțiune, dacă Ferry cu întregulŭ cabinetŭ nu va demisiona.

Când s'a cetitŭ votulŭ datŭ de cameră asupra moțiunei lui Clémenceau, prin care s'a datŭ votŭ de blamŭ cabinetului, majoritatea a părăsitŭ camera în strigătele opozițiunei, care n'a cruțatŭ nici cuvântulŭ de „trădătorŭ“ pentru Ferry. Grație tactului politicŭ alŭ ministrului președinte, care vădŭndŭ situațiunea cea grea în care se află ș'a datŭ demisiunea chiarŭ atunci în cameră, nu s'au întâmplatŭ scene regretabile nici în cameră, nici înaintea edificiului parlamentului care era asediatŭ de lume, și nici ravoalta nu s'a pututŭ înscena.

Totŭ tactului sŭu politicŭ are a se mulțămî și respigerea de cătră cameră a moțiunei bonapartistului Delafosse, prin care se cerea darea în judecată a ministerului. Astfelŭ după o durată de doi ani de țile cabinetulŭ Ferry, care fusese chematŭ la guvernŭ totŭ în o asemenea grea situațiune politică esternă, și-a sfârșitŭ țilele tocmai în momentulŭ, când Ferry își propusese să desvâltoe o energiă, care să înspăimânte pe China, reparândŭ tôte greșelele de până acuma.

Opozițiunea, ce'i dreptŭ, a mersŭ pré de parte imputândŭ ministrului Ferry trădare. Ceea ce i-se pôte impută este singurulŭ faptŭ, că socotindŭ pré slabŭ pe Chinezŭ, n'a luatŭ dela începutŭ măsurŭ energice, ca să se trimetă trupe îndestulătoare în Tonching. Cu tôte acestea credemŭ, că în acăstă grea situațiune se putea înălțură trântirea cabinetului, căci prin perderea dela Lang-Son armele franceșe n'au suferitŭ nici o dezonore. Nimenea nu pôte pretinde, ca o mână de trupe să iasă victorioșe dintr'o încăerare cu unŭ dușmanŭ îndecitŭ de mare.

Singurulŭ rău ce rezultă din acăstă perdere a Francesilorŭ, este că pacea între Franca și

China s'a mai amēnatŭ pentru câțva timpŭ, căci de o victoriă a Chinei asupra Franciei, mai cu sēmă după sosirea trupelorŭ întăritore franceșe, nici vorbă nu pôte fi.

Ministerulŭ Ferry era destulŭ de tare ca să pôte scote Franca din acăstă grea situațiune și luase chiar hotărîrea să cēră unŭ creditŭ de două sute de milioane, cu scopŭ de a mări numărulŭ trupelorŭ franceșe din Tonking și de a termina câtŭ mai curēndŭ acest rășboiu, care cere atâtŭ de enorme jertfe și în omeni și în bani.

Mai multŭ ca opozițiunea însă a contribuitŭ la căderea ministerului amărîciunea ce a cuprinsŭ întregă poporațiune în contra lui Ferry punēdu-i alternativa: sŭu demisionēză sŭu revoluțiunea izbucnesce. Patriotismulŭ lui Ferry îi impunea să cedeze acestui curentŭ publicŭ, dacă nu voia să vēdă pôte întregă Franca în ferbere — o situațiune care în timpulŭ de față, când nu se vorbește decâtŭ de viitoare încăerări și transformări, numai bine nu putea aduce Franciei.

Ce privesce cestiunea Tonchingului, căderea lui Ferry nu are tocmai mare însemnătate, de ôrece ori ce guvernŭ i-ar lua loculŭ, rășboiulŭ cu China se va continua, căci aci nu e vorba numai de onôrea armelorŭ franceșe, ci de vađa Europii față cu depărtatele state orientale.

Căderea lui Ferry are însă însemnătate din punctulŭ de vedere alŭ politicii europene. Se știe, că Ferry a lucratŭ pentru menținerea păcii, a legatŭ strînse relațiuni cu Germania, și foile germane au dreptate să aștepte cu încordare formarea noului ministerŭ. În casŭ că acesta ar fi radicalŭ, atunci există temerea, că și politica europeană a Franciei ar lua o altă direcțiune; dar temerea acăsta dispore în fața împrejurărei, că majoritatea camerei o formēză partida republicană moderată, din sēnulŭ căreia, a eșitŭ și cabinetulŭ Ferry și din sînulŭ căreia va eșŭ și noulŭ ministerŭ.

CRONICA POLITICĂ.

„Daily News“ anunță din Petersburg, că ambasadorulŭ germanŭ arŭ fi informatŭ de curēndŭ pe domnulŭ Giers, că Germania dorește o aplanare pacifică a conflictului afganŭ. Giers, se spune, că a datŭ unŭ răspunsŭ forțe liniștitorŭ și în modŭ indirectŭ l-arŭ fi datŭ să înțelēgă, că Rusia are credință în bunele servicii ale Germaniei, în casŭ când conflictulŭ nu se va aplană directŭ între Rusia și Anglia. Ambasadorulŭ ar fi răspunsŭ la acăsta, că Germania nu se dă înapoi, când i se cerŭ serviciile ei, și arŭ fi exprimatŭ credința, că evenimentele viitoare le va face netrebuitore acele servicii. De altă parte află „Daily Telegraph“, că Inalta Pörtă arŭ fi respinsŭ alianța oferită de Rusia.

În legătură cu conflictul dela hotarele afgane se aduce acumŭ și o eventuală cooperare anglo-italiană în Egiptŭ. Roma ar trata adecă cu Londra în acēlŭ sensŭ, ca trebuindŭ Anglia să și retragă trupele dela Nilŭ — decât s'arŭ naște rășboiulŭ cu Rusia — armatele italiene să ocupe Cairo și Alexandria. — Despre rășboiulŭ „Times“ se exprimă așa: „Unŭ astfelŭ de rășboiŭ noi nu lŭ vomŭ începe cu inima ușurată, deși cu încredere în sfârșitulŭ lui și cu tare credință în dreptatea cauzei naționale și în însemnătatea intereselorŭ statului, pentru carŭ se pörtă. Țera nu are lipsă de spiritŭ militarŭ, ea e de facto unită pentru sprijinirea politicii naționale și pentru aceea ea nu se va înspăimânta, de-arŭ trebui să se mēsure singură cu Anglia. Pentru aceea

nu trebuie să se admită, că noi vomŭ fi fără aliați. A numite puteri europene nu ar fi chiarŭ indispușe să se răfuiască cu Rusia în cēsulŭ ei de cercare; și decât pentru noi ar fi de lipsă să căutăm alianța cu Sultanulŭ, nu arŭ fi greu a'i oferi condițiuni admisibile. Dar aceste suntŭ conjecturi, carŭ numai mai târziu arŭ putea ajunge la valoare. — Unŭ altŭ țiarŭ englezŭ află că tôte puterile au trimisŭ instrucțiuni ambasadorilorŭ lorŭ din Londra și Petersburg, să înduplece pe guverne a aplană conflictulŭ. Ambasadorii asigură, că guvernele suntŭ dispuse a urma sfaturile lorŭ. Vorbindŭ de acēstŭ conflictŭ „Standard“ face și o statistică a armatei engleșe, ce i gata de bătae. Cavaleria e reprezentată prin cifra de 10,000 omeni, artileria călărētă 2300, artileria de câmpŭ 6000, artileria de garnisonă 3800, trupele de geniu 2500, și infanteria 65,000; rezervele și milițiile 70,057 omeni.

Referitorŭ la rășcōla din Prizrena se știe din Pristina următoarele: Primindŭ Ibrahim pașă, comandantulŭ Pristinei, sângeaculŭ Prizrenei a conchematŭ Scupcina Arnăuților și le-a cerutŭ, să plătescă erășŭ dările, ce nu s'au mai luatŭ de 19 ani, să dea unŭ contingentŭ de recruți, ce n'au mai făcutŭ până acum și să plătescă de capŭ unŭ piastru dajde. Arnăuții nu s'au învoitŭ cu nici una din aceste cereri și neprimindu-se unele condițiuni puse de dēnșii se resculară. Lupta o începură în Prizrena, și în cea dintăiu țŭ cădură 5 nizamŭ și 300 Arnăuți. A doua țŭ se bătură 7 cēsuri. După alte câteva lovirŭ, doi begŭ veniră cu 1500 omeni la Prizrena și cercară să împace pe Ibrahim pașă cu Arnăuții, dar pașă nu a voitŭ dicēndŭ, că „Sultanulŭ nu voiesce să tracteze cu regi. atâtŭ mai puținŭ cu niște rebelŭ.“ Begŭ Riza și Ahmed se uniră cu Arnăuții să alunge pe pașă Ibrahim; rupseră sirmele telegrafice, pentru ca Ibrahim să nu pôte să se înțelēgă cu Constantinopolulŭ. Rășcōla a fostŭ cu tôte acestea anunțată la Inalta Pörtă și așa i-se trimise lui Ibrahim ajutorŭ. La acțiune ia o însemnată parte și pașă Ali din Gusinje.

Parastasele întru pomenirea martirilorŭ noștrii din 1784—1785.

Oarța de josŭ, la 21 Martie 1885.

Domnule Redactorŭ! Noi locuitorii, adecă „biserica drept-credincioșă“ de Oarța de josŭ cu ajutorulŭ lui Dumnezeu amŭ făcutŭ parastasŭ pentru martirii dela 1784—1785 Horia, Cloșca și Crișianŭ la 21 Martie n. a. c. „la ciasulŭ 11.“

Țicŭ la „ciasulŭ 11.“ pentrucă de și în anulŭ trecutŭ mi-am fostŭ însemnatŭ, în inimă, țŭia tristă de 28 Faurŭ din 1785, cetindŭ „Horavilag“-ulŭ lui Szilagyi și altele, totuși, uitându-me în luminosulŭ trecutŭ, eră am aflatŭ țŭia tristă a martirilorŭ, și sperândŭ, că bunulŭ Dumnezeu și la „ciasulŭ 11“ ne va primi fapta bună creștinēscă, l'am rugatŭ pe on. d. parochŭ localŭ, să facemŭ pentru martirii libertății noastre Horia, Cloșca și Crișianŭ unŭ parastasŭ, la ce on. d. învoindu-se, am vorbitŭ cu cășŭ-va din fruntașii satului, ca să facemŭ o pomană pentru martirii noștri. Și apoi, ca să fiă lucrulŭ mai bunŭ, m'am consultatŭ și cu o femeie alēsă despre pregătirea mâncărilorŭ, ce se se mpartă la omeni sērmani.

Consultările cu toți, precum s'a vădŭtŭ din reușita lucrului, au fostŭ într'unŭ ciasŭ bunŭ.

Femeile noastre ori-unde conveniamŭ cu ele, totŭ dé-una mi se arētau gata la serviciulŭ mărețŭ.

Toți și tôte au așteptatŭ cu mare dorŭ țŭia de 9 (21) Martie.

Diminēța la 8 ôre clopotele au chematŭ prin sunetulŭ lorŭ credincioșii la parastasulŭ eroilorŭ Horia, Cloșca și Crișianŭ.

Țŭ-eră mai mare dragulŭ a privŭ poporeniŭ cu prinôsele subsuoră, îmbrăcați sērbătoreșce.

La acēstŭ parastasŭ au participatŭ dela fruntașii satului, până la celŭ din urmă omŭ.

Numai la țile marŭ avemŭ așa frumosŭ publicŭ la sf. biserică, ca în țŭia acăsta.

La servirea parastasului, când s'au cântatŭ

Tropariile morților efectul jalei s'a observat în toate fețele.

După binecuvântare toți credincioșii au plecat într'un mersu la o casă destul de mare în apropierea bisericii.

Intrându în casă, primadata am făcutu Sfeștania, apoi s'au întinsu șese mese; 35 de credincioși au contribuit din prisosul lor la pomana eroilor.

Nu pot crede, se se fi făcutu undeva o așa frumoasă pomenire.

Toți mesenii au glorificat pe acei trei eroi Horia, Cloșca și Crișianu, cari au luptat cu credința pentru libertatea noastră.

După „veșnica lor amintire,” cu o mare îndestulare și laudă s'au depărtat toți frații, între cari au fostu s'eraci mai mulți și din satele vecine.

I-am auzitū dīcendū, că asemenea pomenire vorū face cu ajutorulū lui D-șeu în totū anulū de aci înainte.

-pr-

SCRILE DILEI.

Ministrulū ungurescū de agricultură, industriă și comerțū a numitū pe timpū nehotărītū, pe fișpanulū comitatului Bistrița-Năsăudū, Banffy, comisarū guvernamentalū pentru pădurăria acelu ținutū.

—0—

La camera de comerțū din Brașovū s'a alesū vice-secretarū Drnd. Eugeniu Jekelius.

—0—

„Kolozsv. Közlöny” pledază pentru înființarea unei reuniuni carpatine unguresi în Ardelū. Numita fōiă doresce ca reuniunea s'eu s'fi neaternatā, s'eu s' se alature la reuniunea carpatinā a țerilorū unguresi.

—0—

Tribunalulū de onore militarū din Olmütz, examināndū plāngerea sergentului majorū, care a fostū condamnatū la mōrte fiindcā atentase la viața colonelului Sedlmayer, a gāsītū dreptā plāngerea sergentului și a hotărītū, ca colonelulū Sedlmayer, maiorulū Schwarz și căpitanulū delicventului s'eu s' pērdā gradulū ofiterescū. Li s'a asiguratū însă pensiunea pe calea grațierii.

—0—

După cum se vorbește prin Făgărașū, batalionulū din reg. de inf. Nr. 2, care ține garnisōna acolo, va fi pornitū în curēndū în Bosnia.

Resoluțiunea

representanței comitatului Sibiu în afacerea reuniunii de maghiarizare.

(Urmare).

Părerea aceea, că sentimentulū patrioticū ar atērna dela limba maghiarā, e totū atât de volnicā și trebuie s'eu ducā la escese, ca și opiniunea, pe care se basēzā maghiarizarea numelorū, că adecā patriotismulū stā în legăturā cu purtarea unui nume de familiā maghiarū, — o opiniune acēsta, care apare deja cu greutatea unei presiuni oficiōse, precum o dovedesce și următorulū ordin presidialū alū direcțiunii de foresteriā reg. ung. din Clușū, datū tuturorū administrațiunilorū de foresteriā cu data de 16 Decemvre 1881 Nr. pres. 161:

.....»Prin aceea s'ar justifica nisuițele cercurilorū conducētore mai bine, dacā corpulū funcționarilorū de foresteriā mergēndū mână în mână cu dezvoltarea literaturii maghiare și cu manifestarea sentimentului patrioticū,

ar incorona prin o listā de nume maghiare acea zidire, alū cārei fundamentū a costatū atāta abnegare, trudā și osteneală. E însă regretabilū, că cu tōte aceste doveți ale unui spiritū bunū, abia se aflā în Ungaria o corporațiune, unde s'eu se ivēscā atātea nume streine, ca și chiar la personalulū forestierū. Spre a contrabalanta pe deoparte acēstā anomalīā, ēr pe de altā parte și ca superiorulū d-vōstre binevoitorū, care e convinsū dēspre aceea, că maghiarizarea numelui e împreunată și cu ȳre-care favorū pentru d-vōstrā (hogy a névmagyarositással egyenlő vizonyok között némi előnyök is kapcsolatosak) imi ținū de datorință — în favorulū d-vōstre, — de a vē incuragiā spre o mișcare în massā, de a vē provoca și de a vē însufleți cu cele mai bune intențiuni spre acēsta. Vē provocū totodatā, ca se rēspāndiți acestū spiritū cu zelū și între pădurarii subordinatī domniilorū vōstre. Modalitatea esecutării maghiarisării de nume e ușuratā întru atāta, încātū are s'eu se așternā simplu o cerere, provēdūtā cu unū timbru de 50 cr., și instruatā cu cărțile de botezū ale copiilorū și cu tabela de serviciu vice-comitelui comitatensū. În tabela de serviciu e de însemnatū cu deosebire loculū nacerii și alū ubicațiunii, pozițiunea și moralitatea. Clușū la 16 Decemvre 1881. Girsik m. p.

Sunt surprinșētore, atātū acusa din Clușū, cātū și aceea, care s'a făcutū prin scrisōrea dela Șemniț-Diln, și fōrte potrivite spre a escusa acusa, adusā de cātrā reuniunile de maghiarizare în direcțiune agresivā asupra regresului și strāmtoririi naționale a meghiarismului! Spre propagarea culturii maghiare servescū șcōlele cele multe de statū, ale confesiunilorū, comunelorū, corporațiunilorū și alte institute de creștere, a cārorū limbā de propunere e în mare parte cea maghiarā. Desvoltarea naționalā a ființei maghiare e de totū liberā în țera acēsta, unde tōtā puterea publicā se aflā în mână Maghiarilorū. Dēcā decī vr'o naționalitate în țera acēsta ar avē s'eu se plāngā de persecutațiune și neglijerea limbii sale, atuncī de sigurū nu e naționalitatea maghiarā aceea.

Dēcā e cineva, atuncī sunt cetățenii nemaghiari ai acestei țeri îndreptățitī, de a arēta mēsurā inegalā de drepturi și datorințe, deōrece ei, deși supōrtā totū acele datorințe. Totū acea contribuțiune de banī și sānge, ca și compatrioții lorū maghiari, trebuie s'eu renunțe la întrebuințarea veniturilorū statului adunate prin prestațiunile tuturorū cetățenilorū și trebuie prin urmare s'eu renunțe la satisfacerea intereselorū lorū culturale, până când din mijlōcele statului se subvenționezā teatre, academii, universități, gimnasii și șcōle populare maghiare, și limba populațiunii nemaghiare e esclusā din oficiile de statū chiar și la cele mai inferiōre instanțe, cari vinū așa dīcēndū în atingere cu populațiunea poliglotā.

Aceea, că locuitorii țerii, cari nu știu limba maghiarā, suferū mari desavantagii pe lēngā folosirea exclusivā a limbii maghiare în ramurile administrațiunii publice, deōrece ordinațiunii, hotăriri, sentințe judecătorești, admonițiunii de dare, prescrieri etc. etc.; sunt tōte maghiare și nu le înțelegū de locū, aceea se recunōsce indirectū și de cātrā reuniunile de maghiarizare, spunēndū, că prin rēspāndirea limbii maghiare vorū s'eu face o mare bunătate civilorū nemaghiari.

Bariera însă, care prin deosebirea de limbā e pusā între oficiu și poporū și instrāinarea crescēndā a unuia de cātrā celalaltū, nu se va putē înlătura prin aceea, ca poporulū s'eu se acomodeze sciinții limbistice a birocrăției, — ei prin aceea se vorū ptea mai ușorū înlătura greutățile, dacā oficiulū se acomodezā celū puținū la instanțele, cu cari stā poporulū în imediata atingere, după limba populațiunii,

A pretinde contrarulū dela acēsta într'o țērā poliglotā, însemnēzā a pretinde ceva imposibilū și neumanū. O astfelū de țintă după natura lucrurilorū nu numai nu se pōte ajunge, ci chiar și nisuița spre aceea însemnēzā anunțarea unui resbelū de esterminare în contra caracterului poliglotū, și trebuie s'eu producā lupte deasastrōse, — întocmai, ca în vēcurile de mai înainte cugetele nebune ale unei unități religioare, pe cari guvernele de odinōrā încā cugetatau s'eu le folosēscā spre a creā statului cu o legăturā mai multū, — întocmai precum și scrisōrea cetățilorū montanistice Șemnițū și Dilnū vede în invēțarea limbii statului de cātrā tōtā populațiunea o legăturā puternicā socialā, care lēgā tōtā populațiunea de acēstā patriā — trebuia s'eu aprindā făclīā grozavului resbelū religioarū, care a causatū rane adēnci și cari s'au estinsū până în țilele nōstre.

Chiar cultura, care e legatā de relațiunile limbistice existente și prin urmare, care și în Ungaria, dacā e vorba, ca dānsa s'eu se lātēscā și înrādăcineze, cere cultivarea limbilorū nemaghiare, chiarū acēstā culturā se vatēmā prin tendența „Reuniunilor de culturā maghiarā”, deōrece aceste își alegū cu preferență ca obiectū de încercare pruncii nemaghiari în vēsta fragedā, în care se deștēptā mână în mână cu formarea limbii, cu sunețulū dulce alū limbii materne, puterile spirituale și morale ale omului, și voiescū s'eu rāpēscā dela „casa părintēscā” — vatra limbii materne nemaghiare — prin șcōla maghiarā, prin unū „institutū”, care nu pōte substitui nicī când influența educātore și moralisātore a casei părintesci. „Scopolū reuniunii” — se dīce în statutele acestorū reuniuni (veți § 3 al reuniunii de culturā maghiarā din Ungaria de sus) — „e: a păstra și crește în „popolațiunea nemaghiarā” spiritulū maghiarū și a rēspāndi cunoscința limbii maghiare ca limbā a statului. Pentru ajungerea acestui scopū înființēzā pe teritoriulū jurisdicțiunilorū, trase eventualū în cerculū s'eu de activitate, după putința mijlōcelorū sale banale proprii, asile de băieți, grādinī de băieți froebeliane, șcōle populare elementare și mai înalte și respective le spriginēscē fără considerare la caracterulū lorū: premiēzā pe invēțatorii meritați întru lucrarea în spiritū patrioticū și în rēspāndirea limbii maghiare, precum și pe școlarii, cari dovedescū unū progresū deosebitū în însușirea limbii maghiare; prevede școlarii sērmani cu cărți de invēțămēntū și cu vestminte: — cu unū cuvēntū întrebuințēzā tōte mijlōcele legale pentru împlinirea problemei sale.»

Mijlōcele citate aci suntū evidentū destinate pentru a le rāpi copiilorū nāscuți din părinți nemaghiari limba maternā. „Asilele de copii și grādinile de copii maghiare” nu însemnā altceva, decātū ca s'eu se dedee copilulū cu limba maghiarā în etatea, când începe mai antēiu invēțarea limbii și ca acēstā limbā se ocupe loculū, care îi compete în modū naturalū limbii materne, astfelū încātū pentru acēsta numai rēmāne locū. Părinții apoi nu lū mai înțelegū pe propriulū lorū copilū, când se întorce la vatra părintēscā din grādina maghiarā de copii și din șcōla maghiarā. Prin premiarea invēțatorilorū și a școlarilorū, prin ajutorarea în miseriā cu mijlōce de invēțămēntū și de traiū are s'eu se vire în familie seducerea pentru a rāpi copilului limba înnāscutā.

A contribui pentru aceste scopuri cu banii proprii și cu lucrarea propriā suntū recercați locuitorii germani și romāni ai comitatului Sibiu prin adresele din Clujū și Șemnițū. Desconsiderarea vieței nemaghiare provōcā indignațiune prin presupunerea negenatā, că naționalitățile nemaghiare suntū capabile de a se sinucide.

Nu mai puținū de condamnatū e pretențiunea de a le

FOILETON Ū.

Martirii Crucii din ambele Dacii.

(Urmare).

St. Innulū, Pinnulū, Rimmulū.

(25—95 d. Chr.)

Cei dintēiu Daci creștini au fostū Innulū, Pinnulū și Rimmulū. Aceștia se vēdū a fi trăitū în timpulū regilorū Daci Cotisonū și Dura. Cu ocaziunea propagării Evangheliei de apostolulū Andreiu pe malulū dreptū alū Dunării, bravii noștri Daci, trecēndū din partea stāngā a acestui riu în Missii, însoțirā pe apostolulū lui Christū în propagarea Evangheliei printre popōrele Dunării de josū. Acești glorioși Daci invēțarā dela sfântulū Andreiu credința creștinā și se botezārā de cātrā acestū apostolū. Când discipululū lui Christū vēdū pe clienții s'ei demni de misiunea apostolicā, le dete binecuvēntarea sa și-i liberā a se întorce în patria lorū, ca singuri acuma s'eu propage Evangelia între compatrioții lorū. După ce Innulū, Pinnulū și Rimmulū propagārā creștinismulū în Dacia Traianā, și după ce făcurā și ei discipuli din compatrioții lorū, furā apoi uciși de înșiși compatrioții lorū; însă obscuritatea timpurilorū în care au trăitū ei a făcutū, ca s'eu nu se mai șcie nicī acuratū anulū morții lorū, nicī

loculū martiriului lorū, precum nicī loculū înmormēntării rēmășițelorū lorū mortale. Ferice voē, apostolū ai patriei lui Decebalū! [Voi începurāți a sēmāna între Daci sēmānța evangelicā! Vol ocuparāți catedra lui Zamolce și a lui Deceneu. Inșē sânta doctrinā ce propāgarāți în patria vōstrā era pré radicalā pentru compatrioții vōstri barbari, prin urmare mōrtea urma s'eu fie dreptatea propagării ideilorū evangelicē! Doctrina, predecesorilorū vōstri profeti (Zamolce și Deceneu) urma s'eu învingā deocamdatā noua religiune, ca și Mosaismulū pe Creștinismulū la prima sa arātare în Palestina. Reforma lui Zamolce și Deceneu era invecitā între Daci și poporulū vōstru era familiarisatū cu ea de secolī întregi; de aceea compatrioții vē sacrificārā pe altariulū înălțatū de voi înșivē în patria vōstrā! Romāni inșē vē suntū datorī recunoscință pentru prima rașā de luminā creștinēscā ce voi ați rēvērsatū în ambele Dacii. Voi ați aruncatū antēia sēmānță divinā, care rēsārī peste puținū timpū atāta de frumoșā și dete fructe atātū de dulci și nemuritorē. Onore și gloriā voē, primii martiri ai crucii în patria lui Decebalū.

St. Mercurie.

(221—250 d. Chr.)

Martirulū Mercurie era fiulū lui Gordianū, ostașū romanū din Dacia lui Traianū. Acestū Gordianū se dīce, că ar fi fostū de nēmū Scitū; însă nāscutū și naturali-

satū în Dacia, încā din timpulū tatălui s'eu, printre coloniile romane de aci; însuși sântulū Mercurie mărturiscesce acēstā origine a sa. Gordianū după ce se retrase din serviciulū militarū (legiunea Martionilorū) se reintōrse la căminulū părintescū cultivāndū pāmēntulū în loculū s'eu natalū din Dacia. Prin serviciile ce aduse patrii sale, elū cāpētase dreptulū de cetățēnū romanū și făcea parte din familiile cele mai însemnate ale Daciei. Intre alți copii ai cetățēnului Gordianū, celū antēiu nāscutū era Mercurie care, urmāndū esemplulū tatălui s'eu, apucā armele pentru apērarea patriei sale. Elū servea acuma ca oficerū, în legiunea Martensis din Armenia mare, sub comanda ducelui Saturninū. Mai în tōte resbelele Romanilorū cu Goții și cu alți barbari, ce bāntuiau Dacia, legiunea Martensis luā o parte activā, și Mercurie ca într'o șcōlā de resbelū se perfecțiōnā aci în arta militarā într'una din bātāile Romanilorū cu barbarii, Mercurie desvoltā unū eroismū din cele mai mari: elū strābātū în taberele inimice și omorī singurū pe unulū din capii Goților, pe cari fugārindu-i îi aruncā peste Dunāre; cu unū cuvēntū triumfulū acestei campanii Romanii suntū datorī lui Mercurie. Decie împēratulū, luāndū în considerațiune frumoșele succese militare ale lui Mercurie îlū ridicā la demnitatea de duce alū legiunilorū din Dacia.

(Va urma).

face pe »jurisdicțiunii« organe de luptă pentru nisuițele acestor reuniuni. Prin acesta nu numai că »administrațiunea publică« se subtrage dela chemarea sa, ci se face chiar dușmana acesteia, dacă se poate presupune despre dăna — după cum se face în numele adrese, — că ea, care e chemată a servi numai binelui »tuturor« cetățenilor, prin armare nu tendențelor unilaterale ale unei naționalități și cu atâta mai puțină unor tendențe îndreptate în contra celorlalte naționalități, ar fi în stare să spriginască activitatea acestor reuniuni cu scopuri și mijloace nemorale, care turbură pacea națională, și acolo, unde puterea și seducerea nu sunt suficiente, să aplice puterea ei de presiune. Trebuie avizate dar' cu abuzul grav de putere oficială și condamnate organele publice, cari s'ar pune în serviciul acestor nisuițe corumpătoare.

Nisuițele de maghiarizare sunt acomodată a face din cetățenii nemaghiari aceea, ce nu sunt, dar cu neconsiderarea trecutului lor istoric și a dreptului lor civic de stat în adresa din Cluj sunt numiți »străini« în această țară. Nisuițele de maghiarizare strujesc instituțiile interne ale statului, în loc ca să le întărească: ele nimicesc alipirea veche, moștenită către patria a cetățenilor nemaghiari vătămăți în simțimentele lor cele mai intime; ele împiedică aptitudinea de acțiune a monarhiei în afară și micșorează însemnătatea aceia în cercul statelor europene.

Naționalitățile nemaghiare posedă o conștiință națională viuă. Pentru dinsele încă are valoare ceea ce s'a dă în adresa dietei ungare dela 10 August 1861: Dacă poporele ar fi fără vre un simțiment politic mai dezvoltat și fără voință, în acest caz ar fi ușor a le contopi și a crea în lipsa unei unități naturale o unitate artificială. . . Dar' astăzi simt deja naționalitățile, simte fiecare clasă a poporului prețul libertății politice și al independenței legale, se alipește de aceea cu pietate și arareori succede, cu delăturarea acestor simțimente și a acestei pietăți, a reforma popore și feră conformu teoriilor politice contra voinței lor. Da, astfel de încercări sunt împreunate adeseori cu pericolu, deoarece libertatea de voință e pentru singuratică o comoră atât de scumpă, încât pe prețul jertfirii aceia nu primesc bucură nici chiar aceea ce de bună voie ar fi fost folositor și în interesul lor.

Simțimentul îndreptătit al amărăciunii față cu astfel de încercări se alimentează prin aducerea aminte de trecut, care e cu atât mai nesters din memoria naționalităților nemaghiare, cu cât e prezentul mai apăsător, cu cât e mai mare regresul și scurtarea ce o simt în drepturile lor acuma, în comparațiune cu timpurile de mai înainte.

Adresa comitatului Sibiiu către celelalte corporațiuni.

Locuitorii nemaghiari ai Transilvaniei se simt în deosebi adencă vătămăți, deoarece caracterul poliglot al acestei țări află expresiunea de drept public și în dreptul public al Transilvaniei — abstrăgându dela mărturia lui Verböczy Tripartitum pars III. lit. 2 și 3, că în Transilvania sunt în vigoare regulamente, cari se abat dela regulamentele regatului Ungariei.

Astfel hotăra articolul de lege I al dietei Transilvane din 1846/7:

§. 4. Tote jurisdicțiunile, tote judecătoriile și oficiile civile au să se folosescă atât la pertractări și la redigerea protocoletor, cât și în raporturile și decretel lor în mijlocul națiunii maghiare și secuesci, de limba maghiară; ér în mijlocul națiunii săsesci, de limba germană.

§. 5. Națiunea săsescă rămâne cu privire la correspondența cu jurisdicțiunile și de aci înainte prelungă datina observată dela redactarea articolului XXXI din anul 1791 încoco.

După o dezvoltare progresivă și o apretiere justă a principiului egalei îndreptățiri a naționalităților s'a adus legea despre folosirea celor trei limbi ale țerei, și anume: a limbei maghiare, germane și române, în comunicarea publică oficiosă, și s'a sancționat de către Maiestatea Sa la 5 Ianuar 1865.

Legea acesta s'a executat timp îndelungat și a corăspuns, ca nici una până acum, pretențiunilor locuitorilor poliglot ai Transilvaniei, fără de a fi jignit cătuși de puțin acțiunea monarhiei în afară și unitatea statului înăuntru, posibilitatea practică a guvernării și a administrării și administrațiunea punctuosă a justiției.

Cu atât mai durosă a trebuit să atingă pe populațiunea germană și română din Transilvania regresul pe terenul egalei îndreptățiri naționale, cu cât au fost împedecate de a profita de egala îndreptățire a limbei lor prin legea »despre egala îndreptățire a naționalităților« (Art. de lege XLIV din 1868.), creată după efectuarea uniunii Ardelului cu Ungaria, și au fost silite a aduce jertfe însemnate în favorul limbei maghiare, delarate de limba oficială a statului. De atunci li s'au impus încă și mai multe jertfe și s'a restrăns valorea limbilor nemaghiare destul de strămtorate prin art. de lege 44 din 1868 și mai tare, ba s'a nimicit așa

dicându cu totul, parte prin ordinațiuni de ale înaltului guvern, de ale autorităților administrative și de ale judecătorilor, parte prin modificarea articolului de lege 44 din 1868 de către legislatură. Așa de exemplu, ca să amintim numai unele, judecătoriile de antea instanță — cu tote că legislatura n'a modificat nici n'a șters cu desăvârșire §-ul 8 al articolului de lege 44 din 1868, ci din potrivă l'a garantat și pentru viitor prin §. 6 lit. d) al articolului de lege 4 din 1869 — și în provinciile nemaghiare nu rezolvăză acuzările și cererile partidelor nemaghiare în limba acelor, redigează protocoletel de instrucțiune, de ascultare de martori, de ocupațiune și de alte acte judecătorești exclusiv numai în limba maghiară, dacă partidele, martorii și experții nici nu o înțeleg: afară de aceste citațiuni nu se scriu în limba maternă a partidei citate séu în limba protocolară a comunei, în care locuesce. Totu așa se întâmplă în procesele criminale, că acusa, apărarea și aducerea sentinții cu privilegiul pertractărilor finale verbale, nu se efectuesc în limba maternă a acusatului, ci exclusiv în limba maghiară. Mai multe judecătorii de prima instanță au sistat prin simple hotăriri judecătorești folosirea limbilor nemaghiare cu privire la prezentările advocaților purtarea proceselor și publicarea sentenței, — fără nici o considerare la § 9 al articolului de lege 44 din 1868.

Pe calea legislaturii s'a impus naționalităților nemaghiare jertfe grele, în special prin articolul de lege XVIII din 1879, prin care se introduce propunerea obligată a limbii maghiare în »școlile elementare« nemaghiare, și anume se amenință prin numărul orelor dispuse, pe calea ordinațiunii, instrucțiunea băieților nemaghiari cu atât mai vortos, cu cât în urma raportelor ministerului de instrucțiune ordinațiunile acele se execută în multe locuri astfel. încât limba maghiară se preface în limbă de propunere alătura cu cealaltă limbă nemaghiară (cf. a vallás és közoktatásügyi m. k. ministernek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés eléterjesztett tizenharmadik jelentése 1882/3—1883/4 pag. 58); totu astfel de jertfe cere dela naționalități și articolul de lege despre »școlile medii« XXX diu 1883.

Actele administrațiunii statului de instrucțiune sunt mai mult potrivite spre a umple pe naționalitățile nemaghiare de îngrijiri grele cu privire la viitorul lor. Prin ignorarea prescrierii positive a §-lui 17 din articolul de lege 44 din 1868, din visteria statului nu se înființază școle populare și medii nemaghiare, cu tote că și nemaghiarii contribuie cu totu acele dări, ca și Maghiarii, se înființază însă cu multe cheltuieli școle de stat maghiare alătura cu cele germane și române din comunele nemaghiare, cari se susțin singuri numai din mijlocele naționalităților respective. Și aci nu mai facem nici o observare asupra raportului oficial al dlui ministru de instrucțiune, în care se face cu privire la gimnaziul de stat din Neoplanta declararea, că funcțiunea după chemarea sa e »maghiarizarea.« Regresul școlilor nemaghiare se constatază în rapoartele oficiose ale înaltului ministru de instrucțiune, prezentate dietei, fără de nici o exprimare a regretului — așa școlile cu limba de propunere germană erau în Ungaria în anul 1869 1232, ér în anul 1880 numai 867, și în anul 1883 numai 690. — Relativu la raporturile scolare din capitală, unde pentru copii obligați de a cerceta școla ai celor 120,000 locuitori germani, nu există nici o unică școlă populară, se dice în raportul al dlui ministru de instrucțiune: »cele 14 școle cu limbă de propunere maghiară s'a înmulțit la 133, cele două școle cu limba de propunere germană, cari s'au sortat din anul 1869, au încetat cu totul, ér numărul școlilor maghiaro-germane s'a redus dela 28 la 6. Pe terenul acesta a dovedit municipiul capitalei un rezultat, pentru care merită cu totu dreptul recunoștința națiunii,« («a 14 magyar tanyelvű iskola fölszaporodott 133-ra, az 1868-ben volt 2 német tanyelvű teljesén megszűnt s a magyar-német tanyelvűek száma 28-ról 6-ra apadt. E téren a főváros közönsége oly eredményt mutatott fel, melyért a nemzet hálaját méltán kiérdemli.» A vallás és közoktatásügyi m. kir. ministernek a közoktatás állapotáról szóló és az országgyűlés elé terjesztett tizedik jelentése 1879/80—1880/81 pag. 150). (Va urma)

A XII adunare generală ordinară a Institutului de credit și de economii »Albina« din Sibiiu, ținută în 27 Martie 1885.

(Urmare și fine).

Cu anul 1884 a expirat și alu doile periodu de șese ani, în care eșirea a doi membri din consiliul Direcțiunii în fiecare an se făcea conformu alineei 2 a § 36 din statute, prin tragere de sorți fiindu prin urmare stabilită acum și ordinea vechimei în funcțiune a membrilor Direcțiunii noastre (encienitatea), astăzi mai anteu vine a se efectui eșirea după această ordine. Se consideră deci ca eșii din consiliul Direcțiunii d-nii Georgiu Barițiu și Gregoriu Mateiu. Veți binevoi a întregi aceste vacanțe prin alegere. Asemene espiră as-

tați mandatul de trei ani alu comitetului de supraveghiere; vă rugăm a face și alegerea acestuia.

Luându deci act de raportul nostru prezentu, după-ce veți binevoi a ascultă și raportul d-lor censori asupra eșeriului trecut, vomu avé onorea a supune decisiunei d-vostre.

a) aprobarea bilanțului încheiatu la 31 Decembrie 1884;

b) absolutoriul consiliului de Direcțiune de gestiunea sa;

c) distribuirea profitului curat și ficsarea dividendei. Se dá apoi cetire următorului raportu alu comitetului de supraveghiere:

Onorabilă adunare generală!

Subsemnatul comitetu de revisiune, esaminându conformu §§ 57 și 58 din statute contul profitului și perderilor, precum și bilanțul institutului de credit și de economii »Albina« pentru anul 1884, a aflatu tote pozițiunile în deplină consonanță cu registrele respective, purtate cu tota esactitatea.

Ne luăm dar voiă a vă propune, a aprobă comitul anualu pro 1884 și a da direcțiunii absolutoriul.

În privința împărțiri profitului curat suntem de acord cu propunerea Direcțiunii, de a se împărți conformu § 62 din statute (urmăză proiectul de distribuie ca mai sus).

Sibiiu, în 22 Martie 1885.

Comitetul de supraveghiere alu institutului de credit și de economii »Albina.«

Augustu Senor m. p., Dr. Aurelie Brote m. p. Michael Kabdebo m. p. Corneliu Tobias m. p. Ioan Crețu m. p.

Adunarea generală:

a) ia spre plăcută sciință raportul anualu alu Direcțiunii;

b) aprobă bilanțul încheiatu la 31 Decembrie 1884;

c) dá absolutoriul Direcțiunii institutului de gestiune sa trecută;

d) adoptă propunerile Direcțiunii pentru distribuie profitului de 40,776 fl. 10 cr., în sensul § 62 din statute și ficsază dividendă anul 1884 cu 10%, prin urmare cuponul dela acțiunile institutului scățetor la 1 Iulie 1885 se va răscumpără cu 10 fl.

Suma de 1,031 fl. 4 cr. rezultată din bilanț în sensul § 62 lit. e) din statute pentru scopuri de binefacere, se distribuie cum urmăz:

1. Fondului »Asociațiunii transilvane« pentru școla de fete cu internat 500 fl. — cr.
 2. Fondului pentru înființarea școlei române centrale din Sibiiu 50 fl. — cr.
 3. Reuniunii române de cântări în Sibiiu 50 fl. — cr.
 4. Reuniunii sodalilor rom. din Clușiu 50 fl. — cr.
 5. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiiu 25 fl. — cr.
 6. Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov 50 fl. — cr.
 7. Reuniunii de pompieri în Sibiiu 26 fl. — cr.
 8. Societăți de lectură Petru Maior a tinerimei române din Budapesta 30 fl. — cr.
 9. Societății »Concordia« din Blășiu 25 fl. — cr.
 10. Reuniunii de pompieri din Seliște 25 fl. — cr.
 11. Pentru înființarea unei reuniuni române de agricultură 201 fl. 04 cr
- Prețul marcelor de prezență pentru anul 1885 se ficsază cu 4 florini.

În consiliul Direcțiunii se realegă d-nii George Barițiu și Gregoriu Mateiu, ér în comitetul de supraveghiere se alegă d-nii Nicanor Frateș, protosincel, Corneliu Tobias, protonotar alu comitatului Sibiiului, Dr. Aurelie Brote, director de bancă, Michael Kabdebo, bancher și Ioan Crețu, vice-notar alu oficiul orfanal alu comitatului Sibiiului.

Cu aceste adunarea se încheia.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu »Gaz Trans.«)

Berlinu, 2 Aprilie. — Impăratul, prințul de coronă și toți prinții prezenți aci au gratulat pe Bismarck și cu cuvinte pătunțetore i-au îmănat chipul împăratului și încoronarea din Versailles. Mai târziu apărură consiliul federalu, ministeriul de stat, comitetul, care i-a îmănat documentul prin care i dăruiesce moșia Schönausen, numeroși alți deputați. Herbert Bismarck primu ordinul »Vulturului roșu« classa II.

Teatru de diletanți.

Mart 26 Martie v. (a treia zi de Pașci) se voru reprezentă în sala deudei de aici piesele: »Nino« de I. P. Cerchez și »După teatru« de T. V. Stefaneli. — Inscierii pentru bilete se pot face Sămbată 28 Martie v. între orele 2—6 la d-lu profesor Iac. Mureșianu jun. Piață Nr. 22.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aureliu Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 1 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aur 4%	97.85	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de hârtie 5%	92.25	Despăgubire p. dijma de vin ungh.	97.—
Imprumutul căilor ferate ungare	146.25	Imprumutul cu premiu ungh.	118.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (1-ma emisiune)	97.80	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	118.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (2-a emisiune)	122.—	Renta de hârtie austriacă	82.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ungh. (3-a emisiune)	107.50	Renta de arg. austr.	82.75
Bonuri rurale ungare	102.—	Renta de aur austr.	107.75
Bonuri cu cl. de sortare 104.—	—	Losurile din 1860	139.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.50	Acțiunile băncii austro-ungare	860.—
Bonuri rurale transilvane	100.60	Act. băncii de credit ungh.	295.70
		Act. băncii de credit austr.	292.—
		Argintul — Galbini împărătesc	5.81
		Napoleon-d'ori	9.81 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.70
		Londra 10 Livres sterlinge	124.40

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 19 Martie st. v. 1885

Cump.	vënd.	
Renta română (5%)	90 1/4	—
Renta rom. amort. (5%)	92 3/4	—
convert. (6%)	88 3/4	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	99 1/8	—
" " urban (7%)	84 1/4	—
" " (6%)	96	—
" " (5%)	90	—
" " (5%)	81 1/2	—
Banca națională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
" " Națională	225	—
Aur	13 1/2 %	—
Bancnote austriace contra aur	—	—

Cursul pieței Brașov

din 2 Aprilie st. v. 1885.

Bancnote românești	Cump.	8.65	Vënd.	8.6
Argint românesc		8.60		8.6
Napoleon-d'ori		9.79		9.8
Lire turcesc		11.06		11.0
Imperiali		10.04		10.0
Galbeni		5.70		5.7
Scrisurile fonc. » Albina		100.50		101.—
Ruble Rusesc		125.—		126.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. Gross.

Diplomă de argint de la expozițiunea economică din 1884 a comitatului Torontali.
Medalia de argint de la expozițiunea intern. pharmac. Viena 1883.
Medalia de bronz de la expozițiunea din Triest 1882.
Diploma de recunoștere de la expozițiunea din Graz 1880.

ISVORUL

AGNES

dela M O H A

Conține cea mai însemnată cantitate de acid carbolic din întreaga țară
Apele minerale ale Ungariei

face escelente servicii la boala catarrhalice ale organelor de respirație și ale uterului. In genere această apă merită a se lua cu deosebire în considerațiune la toate acele boale, la care trebuie a ajuta organele și a promova funcționarea sistemului nervos.

Cu vin beut se bucură acesta de o popularitate mare.

Depozitul principal **L. ÉDESKUTY** Liferant al Curții reg. ungh. în Budapesta.
singurul numai la: Asemenea se află la toate farmaciile, băcăni, hoteluri și restaurațiuni.

S'au expedit în anul 1884

1,500.000 butelii.

(Nr. 13)

Insciintare.

Subscrisul are onora a face cunoscut on. publicu că a deschis aici un

C U R S U

spre învățarea desenului de croielă și a croitului pentru haine de dame

instruându după cel mai nou metodă parisiană și academică. Elevii se instruă după un metodă ușor astfel, încât înșiși pot lua măsură și croi cu garanție și asigurare în timpul câtă (în cursul de instruire. In același timp se instruă și în lucrări practice. Atestate numeroase se pot prezenta. Fetele sărace primesc instrucțiune gratuită. Subscrisul recomandându-se cu totu adinsul publicului p, t., se rogă de cercetare câtă mai viuă. Inscirerea elevilor se pte face dela 8—12 a. m. și dela 1—7 p. m.

Locuința mea se află in strada Căldărarilor, oasa lui Montaldo Nr. 488, scara I, etagiul I, ușa Nr. 3.

Cu totă stima

J. Graf, iustrotorul de croit.

Mulțamită generală din Viena, Peșta, Pojunu, Arad, Alba-Iulia, Sibiu.

Adeverim că am învățat dela d-lu **J. Graf** in timp de 6 săptămâni complet desenul de croit pentru haine femesc și compunerea lor. Dreptă aceea ne simțim atinse in mod plăcut de a exprima dlui I. GRAF mulțamită noastră pentru osteneța și diligența sa și de a-lu pute recomanda pretutindena cu privire la cunoscințele sale speciale și la metodul de învățare ușor de cuprins.

Alba-Iulia, in Iulie 1884.

Pöpp Györgyné, Ince Sándorné, Emilia Nicola, Irene Frölich, Ana Siebert, Ida Löw, Hermina Mendl, Irena Halasz. Și toate elevele.

Mersul trenurilor

pe inia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ungh.

Predeal-Budapesta				Budapesta-Predeal				Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.						
	Tren accelerat	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren accelerat	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus					
Bucuresc	7.15	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	8.25	8.35	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35	
Predeal	1.09	—	—	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Budapesta	8.00	6.55	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55
Timiș	1.33	—	—	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Szolnok	11.14	12.28	Vințulu de jos	4.04	11.09	—	Szolnok	3.35	5.30
Brașov	2.06	—	—	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Arad	4.00	6.20	Șibot	4.35	11.43	—	Arad	4.00	6.20
Feldiara	2.16	6.30	5.45	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Glogovaț	4.16	6.39	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovaț	4.16	6.39
Apatia	3.03	7.41	7.07	Vărad-Velence	4.21	9.37	3.25	—	Gyorok	4.47	7.19	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.47	7.19
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Pauliș	5.02	7.39	Deva	6.05	1.48	—	Pauliș	5.02	7.39
Homorod	3.51	8.53	8.51	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Radna-Lipova	5.25	8.11	Branicica	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.25	8.11
Hașfaleu	4.51	10.18	10.52	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Conop	5.57	8.49	Ilia	7.01	2.54	—	Conop	5.57	8.49
Sighișora	5.11	10.55	11.56	Bratca	6.09	12.15	—	—	Bérzova	6.18	9.18	Gurasada	7.15	3.09	—	Bérzova	6.18	9.18
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	Bucia	6.28	12.48	—	—	Soborșin	7.11	10.27	Zam	7.49	3.48	—	Soborșin	7.11	10.27
Mediaș	6.00	12.11	1.23	Ciucia	6.52	1.48	5.28	—	Bérzova	7.48	11.18	Conop	8.32	4.37	—	Zam	7.48	11.18
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	Huedin	7.32	3.21	6.01	—	Conop	8.22	11.57	Radna-Lipova	9.19	5.30	—	Conop	8.22	11.57
Micăsasa	—	12.54	2.27	Stana	7.51	3.54	—	—	Radna-Lipova	8.40	12.27	Ilia	9.40	5.58	—	Radna-Lipova	8.40	12.27
Blașiu	7.02	1.29	3.06	Aghiriș	8.12	4.34	—	—	Pauliș	9.02	12.57	Branicica	10.16	6.38	8.24	Branicica	9.02	12.57
Crăciunel	—	1.45	3.22	Ghirbău	8.24	4.52	—	—	Gyorok	9.32	1.45	Deva	10.32	6.56	8.41	Deva	9.32	1.45
Teiuș	7.38	2.26	4.15	Nedeșdu	8.38	5.11	—	—	Glogovaț	9.32	1.45	Simeria (Piski)	10.48	7.15	9.01	Simeria (Piski)	9.32	1.45
Aiud	7.55	2.48	4.44	Clușiu	8.57	5.40	7.08	—	Șibot	10.12	2.58	Orăștia	11.17	7.48	9.30	Orăștia	10.12	2.58
Vințulu de sus	—	3.12	5.10	Apahida	9.23	6.00	7.18	—	Arad	10.47	3.46	Arad	12.32	8.05	9.45	Arad	10.47	3.46
Uiara	—	3.19	5.19	Ghirbău	9.50	6.29	—	—	Szolnok	11.14	4.20	Șibot	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	Clușiu	9.50	6.29	—	—	Budapesta	11.46	5.06	Vințulu de jos	4.00	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06
Ghiris	8.48	4.10	6.38	Apahida	11.15	8.14	8.29	—	Viena	12.21	6.15	Alba-Iulia	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15
Apahida	—	5.39	8.51	Ghiris	12.04	9.49	8.53	—	Teiuș	12.53	7.00	Teiuș	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00
Clușiu	10.08	5.59	9.18	Cucerdea	12.12	9.58	—	—										
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	Uiara	12.12	9.58	—	—										
Ghirbău	—	6.54	8.34	Vințulu de sus	12.19	10.07	—	—										
Aghiriș	—	7.10	8.59	Aiud	12.45	10.42	9.17	—										
Stana	—	7.25	9.35	Teiuș	1.15	11.32	9.40	—										
Stana	—	7.49	10.16	Crăciunel	1.44	12.03	—	—										
Huedin	11.33	8.11	11.04	Blașiu	2.00	12.24	10.12	—										
Ciucia	12.06	8.52	12.17	Micăsasa	2.34	12.43	—	—										
Bucia	—	9.11	12.47	Copsa mică	2.52	1.22	10.45	—										
Bratca	—	9.29	1.21	Mediaș	3.27	2.24	11.07	—										
Rév	12.25	9.52	2.05	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	—										
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	Sighișora	4.50	4.17	12.15	—										
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	—										
Vărad-Velinte	—	10.56	3.55	Homorod	6.47	7.07	1.32	—										
Oradia-mare	1.49	11.04	4.06	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	—										
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	Apatia	8.09	8.46	2.24	—										
Szolnok	5.10	4.40	2.37	Feldiara	8.41	9.20	2.44	—										
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	Brășov	9.20	10.15	3.15	—										
Viena	2.00	6.20	2.00	Timiș	—	6.00	3.25	—										
				Predeal	—	6.57	4.03	—										
				Bucuresc	—	7.32	4.28	—										
					—	—	10.25	—										

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grose.

Tipografia ALEXI, Brașov.